

Implementarea LAPCO-Ro a condus la o creștere semnificativă a numărului de intervenții minim invazive în chirurgia colorectală în România, cu rezultate clinic superioare

Victor Tomulescu¹, Draga-Maria Mandi², Cătălin Copaescu¹

¹Ponderas Academic Hospital, Bucharest, Romania

²Department of General Surgery, Coltea Clinical Hospital, Bucharest, Romania

Rezumat

Introducere: Deși beneficiile chirurgiei colorectale laparoscopice (LCS) sunt bine documentate, în România utilizarea acestei tehnici a rămas mult timp redusă, sub 4% din cazuri fiind efectuate laparoscopic în 2018. Pentru a diminua acest decalaj a fost inițiat LAPCO Romania (LAPCO-Ro), program național de formare modelat după National Training Programme din Marea Britanie, organizat ca rețea structurată de mentorat, evaluare bazată pe competențe și dezvoltare a formatorilor. Obiectivul acestui studiu este evaluarea impactului programului asupra utilizării chirurgiei minim invazive în patologia colorectală și asupra complicațiilor.

Metode: Prezentăm structura și experiența inițială a programului LAPCO-Ro și evaluăm impactul acestuia asupra implementării LCS la nivel național, urmărind modificarea ratei de adoptare, compararea ratelor de complicații între procedurile supervizate prin LAPCO-Ro și cele nesupervizate, precum și proiecția evoluției naționale în absența programului.

Rezultate: Între 2017 și 2024, proporția rezecțiilor colorectale laparoscopice în România a crescut de la 3,2% la 11,6%. Ratele de complicații pentru cazurile laparoscopice au rămas constant mai mici decât în chirurgia deschisă (media 2,8% față de 4,8%), cu un risc relativ între 0,31 și 0,87, ceea ce indică o reducere a morbidității cu 13-69% comparativ cu intervențiile deschise. Până la mijlocul anului 2025, cursanții au participat la peste 1.000 de intervenții de chirurgie colorectală laparoscopică. Excluzând cazurile efectuate de cursanții LAPCO-Ro, tendința națională din România ar fi urmat traiectoria liniară anterioară (+177 cazuri/an), ajungând la o rată de adoptare a laparoscopiei de doar aproximativ 10% până în 2024, în loc de 13% cât s-a înregistrat în realitate. Astfel, LAPCO-Ro a accelerat difuzia națională cu 30-35%, ceea ce a dus la aproximativ 500 de colectomii minim invazive suplimentare în 2024 și peste 1.000 de la începutul programului. În cadrul rețelei LAPCO-Ro, cazurile laparoscopice supervizate au fost asociate cu o morbiditate postoperatorie redusă (2,46%).

Concluzii: Experiența LAPCO-Ro arată că o rețea națională de formare, structurată și bazată pe competențe, poate accelera diseminarea chirurgiei colorectale minim invazive într-un sistem de sănătate cu adoptare tardivă.

Cuvinte cheie: chirurgie colorectală laparoscopică, chirurgie minim invazivă, program național de training, mentorat chirurgical, formarea trainerilor, România